

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2020 року

**Опитування проводилося до
встановлення карантинних заходів**

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в I кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** в I кварталі 2020 року свідчать про більш стримані очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалося зростання цін та послаблення девальваційних процесів¹.

У наступні 12 місяців керівниками підприємств області очікувалося:

- **помірне зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 23.8% (у попередньому кварталі – 50.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 10.4%. Найоптимістичніші очікування в підприємств сільського господарства та переробної промисловості;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги не перевищить 6.0%** (66.7% відповідей), у цілому по Україні – 68.5%. **Головним чинником інфляції** респонденти одноставно назвали витрати на виробництво. Високо оцінено також вплив курсу гривні до іноземних валют (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 60.0% респондентів (у попередньому кварталі – 85.0%), у цілому по Україні – 65.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – 15.0% (у попередньому кварталі – 23.8%) (таблиця), у цілому по Україні – 16.9%. Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства;
- **прискорення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому опитуванні – 20.0%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2019 року – 20.0%). У цілому по Україні – 23.0% та 17.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 10.0% та 28.6% відповідно (у попередньому кварталі – по «мінус» 5.6%). У цілому по Україні баланси відповідей – 2.4% та 14.1% відповідно;
- **незмінна кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 19.0%) (графік 4). У цілому по Україні керівники підприємств прогнозують зменшення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 3.9%;
- **високі темпи зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 85.7% та 76.2% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 95.2% та 71.4% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину та матеріали (76.2%), а також ціни на енергоносії (71.4%) (графік 7);
- **значне зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 71.4% та 76.2% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 60.0% та 85.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво обмежують занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (зазначили 71.4% та 61.9% респондентів відповідно). Респонденти відзначили відчутне посилення впливу надмірного податкового тиску та обмежених можливостей отримання кредиту (графік 5).

Очікувалося зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планували брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, стали більш жорсткими (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

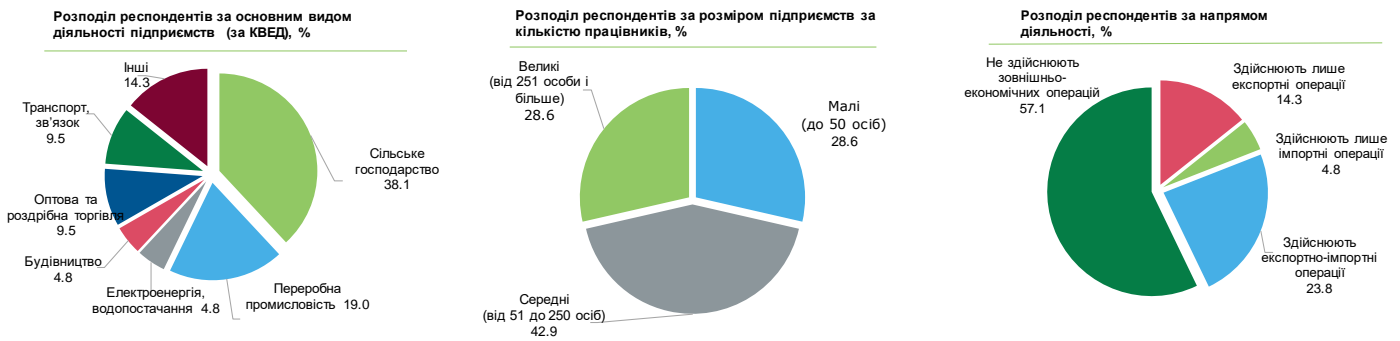
Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 96.6%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** поліпшився і є **добрий:** баланс відповідей – 19.0% (у IV кварталі 2019 року – 0.0%) (графік 3), у цілому по Україні – 9.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у IV кварталі 2019 року – «мінус» 14.3%);
- **ресурси виробничих потужностей** зросли і є **достатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 0.0%).

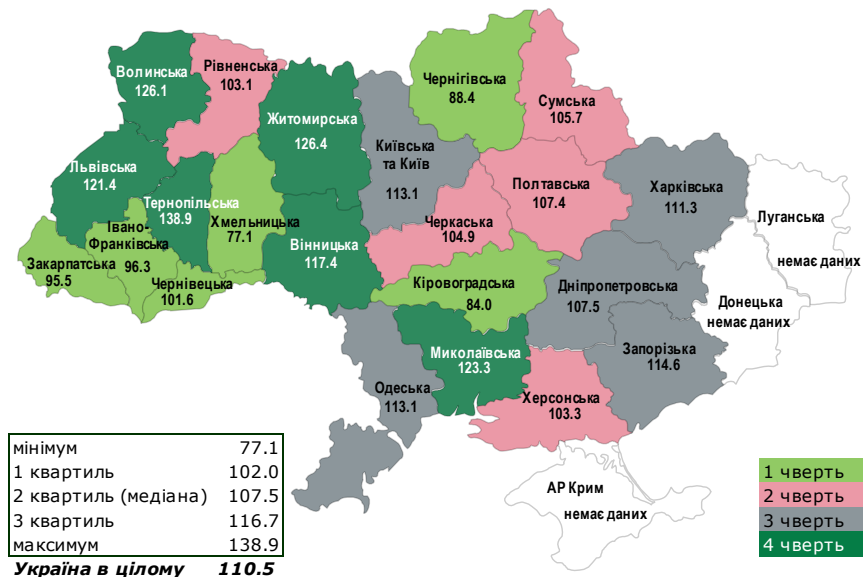
¹ Опитування проводилося до встановлення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

- період проведення – 11 лютого – 04 березня 2020 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	19.0	25.0	15.8	23.8	15.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	50.0	45.5	35.0	20.0	33.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	28.6	33.3	5.3	-5.6	10.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	33.3	19.0	5.3	-5.6	28.6
кількості працівників	9.1	4.5	-14.3	-19.0	0.0

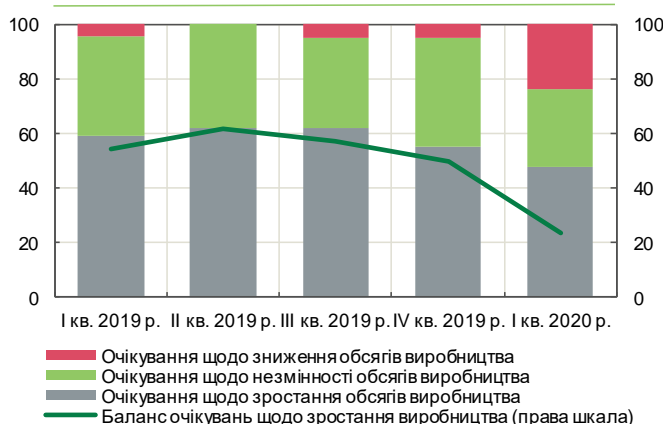
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

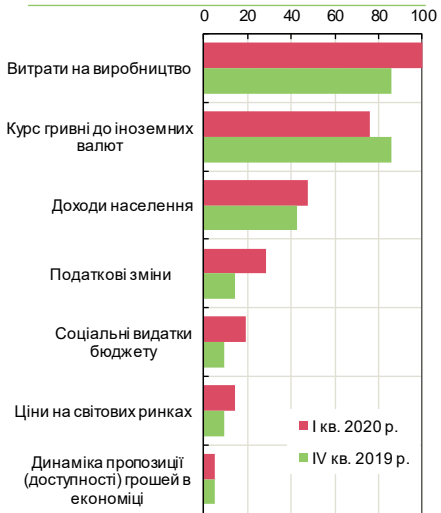
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

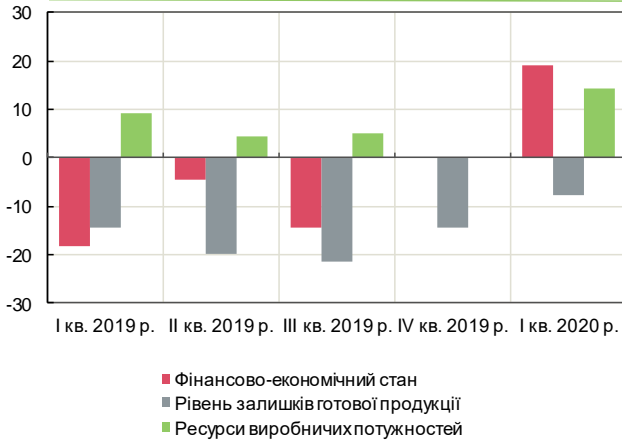
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

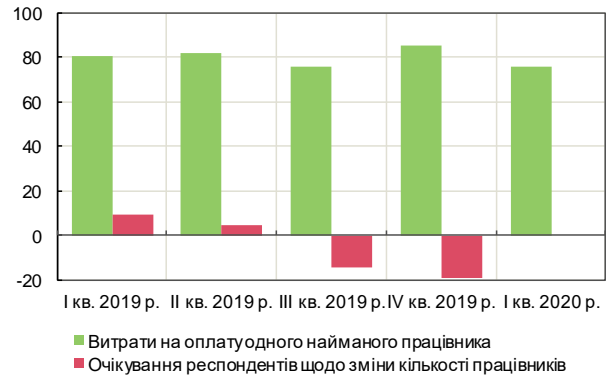
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

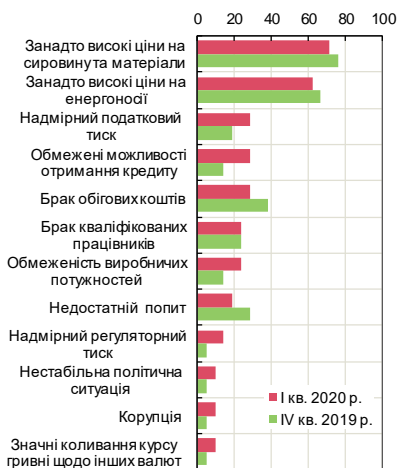
Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

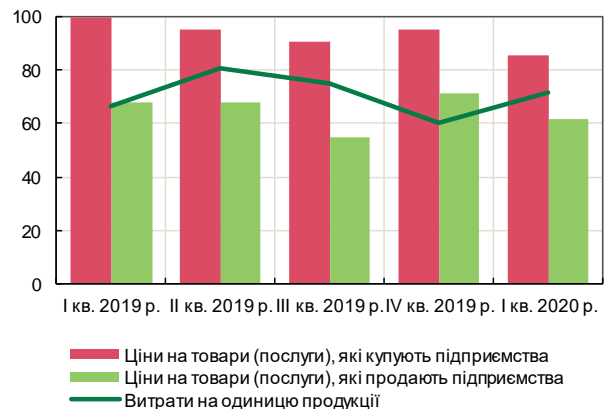
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

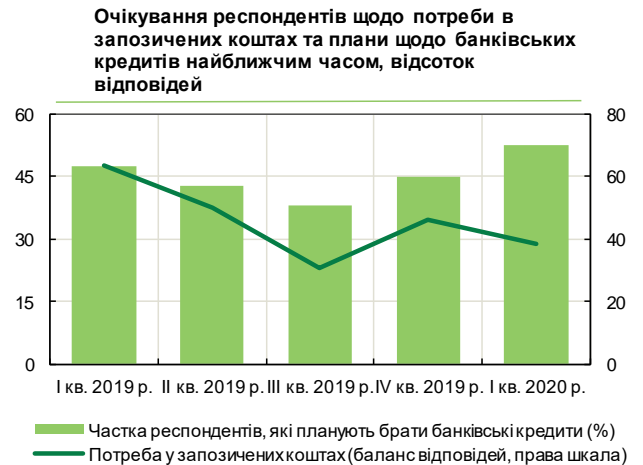
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

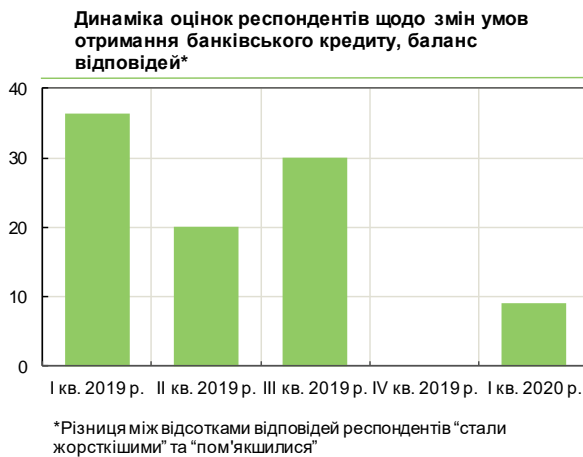
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

